

ข้อเท็จจริง 8 ประการจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่แม่น้ำโขง กรณีเขื่อนไซยะบุรี ที่มีการเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ ฉบับวันที่ 29 ตุลาคม 2562

โดย เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดแม่น้ำโขง
7 พฤศจิกายน 2562

สืบเนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลผ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับในวันที่ 29 ตุลาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่เขื่อนไซยะบุรี เริ่มผลิตไฟฟ้าเพื่อขายอย่างเป็นทางการให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) นั้น เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ซึ่งทำงานติดตามกรณีผลกระทบจากการพัฒนาบนแม่น้ำโขงมาตลอด ขอมีข้อชี้แจง ดังนี้

1. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: โรงไฟฟ้าต้นแบบ “ฝายทดน้ำขนาดใหญ่” Run of river มีการอธิบายว่า โรงไฟฟ้าไซยะบุรีผลิตไฟฟ้าโดยอาศัยการยกระดับน้ำบริหารจัดการน้ำแบบ in flow = out flow ยกกระตักน้ำไหลในช่วงฤดูน้ำหลาก ยกกระตักเพียง 1 ครั้งตลอดอายุของโรงไฟฟ้า ไม่มีอ่างเก็บน้ำ

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: แม้จะเรียกตัวเองว่า “ฝายทดน้ำ” แต่โครงสร้างของเขื่อนไซยะบุรีเป็นโครงสร้างขนาดใหญ่พาดผ่านกลางลำน้ำโขง ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า คือ เขื่อนขนาดใหญ่ (mega dam หรือ large dam) ที่มีความสูง 35 เมตรและยาวมากกว่า 820 เมตร มีการยกระดับน้ำตอนเหนือเขื่อนขึ้นไปประมาณ 30-65 เมตร เอกสารโครงการระบุว่า มีอ่างเก็บน้ำกินความยาวไปตามลำน้ำถึง 80 กิโลเมตร (impoundment)

การใช้งานเขื่อนในช่วงการทดลองผลิตไฟฟ้า และการเปิดใช้งานของเขื่อนไซยะบุรีอย่างเป็นทางการ เป็นที่ประจักษ์และปรากฏแก่สายตาของประชาชนที่อาศัยอยู่ท้ายน้ำ ตั้งแต่เมืองปากลาย ในสปป.ลาว ลงมาตลอดระยะทาง 700 กิโลเมตรในเขตภาคอีสานริมฝั่งแม่น้ำโขงของไทย ว่าเกิดเหตุการณ์ระดับน้ำโขงขึ้นลงผิดธรรมชาติ ผิดฤดูกาลอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ขณะที่สภาพแม่น้ำโขงในบริเวณอ่างเก็บน้ำทางเหนือของเขื่อนไซยะบุรีเขตแขวงไซยะบุรีแขวงหลวงพระบางระยะทางกว่า 80 กิโลเมตร กลับมีปริมาณน้ำเต็มสองฝั่งนับตั้งแต่มีการทดลองผลิตไฟฟ้า ปัจจุบัน และคาดว่าจะเป็นอย่างนี้ตลอดอายุการใช้งานของเขื่อน

โดยวงจรธรรมชาติ ในช่วงฤดูฝนแม่น้ำโขงต้องท่วมหลาก สิ่งมีชีวิต ปลา ฯลฯ ต้องว่ายอพยพมุ่งสู่ลำน้ำโขงตอนบน ลำน้ำสาขา และพื้นที่ชุ่มน้ำ (wetland) ตลอดลุ่มน้ำ เพื่อวางไข่ขยายพันธุ์และอนุบาลตัวอ่อน เมื่อเขื่อนตอนบนกักเก็บน้ำทำให้เกิดปรากฏการณ์ระดับน้ำในฤดูฝนลดลงอย่างมากและผันผวน ทำให้วงจรของสิ่งมีชีวิตในแม่น้ำโขงได้รับผลกระทบลำน้ำสาขาและพื้นที่ชุ่มน้ำไม่สามารถมีน้ำหลากส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นลูกโซ่

การกักเก็บน้ำของเขื่อนในฤดูฝน (หรือที่ผู้พัฒนาโครงการพยายามเรียกว่า “ยกกระตักน้ำ”) ทำให้ตะกอนแร่ธาตุ ที่เป็นหัวใจของความอุดมสมบูรณ์ในแม่น้ำโขงถูกกักเก็บไปในปริมาณมากและหายไปจากระบบแม่น้ำโขง

ระดับน้ำโขงที่ผันผวนสร้างความเสียหายอย่างยับเยินต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของประชาชน ไปจนถึงปลายน้ำ พรรณพืชที่มีความสำคัญ เช่น ต้นไคร้ น้ำ ซึ่งเปรียบเสมือนป่าชายเลนของแม่น้ำโขง เป็นแหล่งอาศัยวางไข่สัตว์น้ำ ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของระดับน้ำที่ขึ้นลงผิดฤดูกาลถูกทำลาย ไม่สามารถเจริญเติบโตได้และตายซากอย่างมากมายอย่างที่ปรากฏในภาพข่าว และ social media ต่างๆ

สิ่งที่ทางเจ้าของโครงการอ้างถึง run of river และ in flow=out flow เป็นการนำเสนอข้อมูลแบบไม่มีข้อมูลปัจจุบัน (real time) ที่สำคัญอย่างยิ่ง ข้อมูลที่กล่าวอ้างนี้สาธารณะและผู้ได้รับผลกระทบไม่สามารถเข้าถึงหรือร่วมตรวจสอบได้

อนึ่ง ตัวอย่างรูปธรรมของ “เขื่อน run of river” ที่สร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศอย่างสิ้นเชิง คือ เขื่อนปากมูลที่สร้างกั้นลำน้ำสาขาที่ใหญ่ที่สุดของแม่น้ำโขง

2. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “โรงไฟฟ้าล่องหน” ที่กล่าวอ้างว่าด้วยความก้าวหน้าทุกแขนง และที่ปรึกษาจากบริษัทชั้นนำทั่วโลก ออกแบบและคัดสรรเทคโนโลยีเพื่อให้ฝูงปลา ตะกอน และเรือในแม่น้ำโขง ยังคงเดินทางผ่านโครงสร้างได้เสมือนว่าไม่มีโรงไฟฟ้าแห่งนี้อยู่ ทางปลาผ่านที่สมบูรณ์แบบที่สุดในปัจจุบัน โครงสร้างประตู 11 บานออกแบบเพื่อรองรับการระบายน้ำและตะกอน มีทางสัญจรเรือที่ทันสมัย

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: โรงไฟฟ้าล่องหน ถือเป็นการสร้างวาทกรรมที่อำพรางความจริง ทั้งที่เป็นเขื่อนคอนกรีตสูงกว่า 35 เมตรและยาว 820 เมตรขวางกั้นลำน้ำโขงและในรายงานการศึกษาของคณะมนตรีแม่น้ำโขง หรือ Council Study ระบุว่าปริมาณน้ำที่จะไหลผ่านประตูมีความเร็วมากถึง 7-10 เมตร/วินาที หรือ 25-36 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะเป็นอันตรายต่อการขึ้นลงของปลาแม่น้ำโขง ซึ่งมีปกติปลาสามารถว่ายน้ำความแรงเฉลี่ย 1.1 เมตรต่อวินาทีหรือความเร็ว 4 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

ทางปลาผ่านที่อ้างถึงจึงเป็นเพียงวาทกรรมสวยหรู ที่สร้างไปบนข้อเท็จจริงที่ไม่มีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและสาธารณะ

ผลกระทบด้านตะกอน การศึกษาทบทวนการออกแบบเขื่อนโดยคณะกรรมการแม่น้ำโขง Review of the Design Changes Made for Xayaburi Hydropower Project (MRC 2019) ระบุชัดเจนว่าผลกระทบต่อปริมาณตะกอนและการพังของตลิ่ง จะเกิดเป็นบริเวณกว้างตลอดพื้นที่ท้ายน้ำของเขื่อนไซยะบุรี เป็นระยะทางนับร้อยกิโลเมตร หรือที่เรียกว่า “คลื่นตลิ่งพัง” erosional wave ดังที่ปรากฏในพื้นที่ท้ายน้ำชัดเจนในหลายจังหวัดในภาคอีสาน และจะส่งผลไปจนถึงกัมพูชาและเวียดนาม โดยเฉพาะในฤดูแล้ง

ประเด็นสำคัญคือ การออกแบบเขื่อนใหม่ที่อ้างว่าออกแบบโดยที่ปรึกษาจากบริษัทชั้นนำทั่วโลกและคัดสรรเทคโนโลยีที่สุคนั้น กลับไม่มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังที่เอกสาร Review of the Design Changes Made for Xayaburi Hydropower Project (MRC 2019) ระบุว่าการลงทุนในทางปลาผ่านใหม่ของเจ้าของโครงการแทบไม่มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ แม้ว่าจะมีเสียงเรียกร้องและคำขอหลายครั้งจากภาคประชาสังคมในลุ่มน้ำโขงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังมีผู้คัดค้านพบว่า ผู้พัฒนาโครงการได้พยายามลงทุนอย่างมากเพื่อแก้ไขตามข้อกังวลที่มีการเสนอระหว่างการทบทวนด้านเทคนิคของเขื่อนไซยะบุรี อย่างไรก็ตามก็ดียังไม่มีการให้ข้อมูลมากเพียงพอเพื่อให้สามารถประเมินประสิทธิภาพของมาตรการเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเดินเครื่องที่ได้รับการปรับปรุง

3. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบโรงไฟฟ้าพลังน้ำลดภาวะโลกร้อน ผลิตไฟฟ้าเฉลี่ย 7,600 ล้านหน่วยไฟฟ้าต่อปี มีความสามารถลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 3.8 ล้านตันต่อปี

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: คำอธิบายนี้เป็นระบบคิดที่ไม่ถูกต้องและตีความเอาเองโดยไม่ได้คำนวณความเสียหายต่อระบบนิเวศแม่น้ำโขงซึ่งมีคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่ประเมินค่าไม่ได้ และยังมีหลักประกันใดๆว่าเขื่อนจะผลิตไฟฟ้าได้จริงตามจำนวนที่ระบุไว้ตามสัญญาซื้อขายเท่านั้น

ผู้ดำเนินการควรวางอิงเอกสารที่มีการศึกษาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาของคณะมนตรีแม่น้ำโขง ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการที่ 4 ประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่างไม่สามารถเห็นชอบร่วมกันได้เรื่องผลกระทบข้ามพรมแดนจากเขื่อนไซยะบุรีของตนเอง (Council Study: The Study on Sustainable Management and Development of the Mekong River including Impacts of Mainstream Hydropower Projects 2018) (<http://www.mrcmekong.org/highlights/the-study-on-sustainable-management-and-development-of-the-mekong-river-including-impacts-of-mainstream-hydropower-projects/>)

4. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “โรงไฟฟ้ามาตรฐานความปลอดภัยสูงสุด”

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: เป็นเพียงคำอธิบายที่กล่าวอ้างของผู้พัฒนาโครงการเท่านั้น ยังไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวต่อสาธารณะ

5. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “โรงไฟฟ้าพัฒนาชุมชน” โดยอ้างว่าใส่ใจคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ประชาชนโดยรอบ เป้าหมายให้ทุกครอบครัวรอบโรงไฟฟ้าพ้นขีดความยากจน มีการจ้างแรงงานท้องถิ่นกว่า 60% ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อยกระดับฝีมือแรงงาน จัดทำโครงการเพื่อสาธารณะประโยชน์มุ่งพัฒนาบ้าน โรงเรียน และชุมชนโดยรอบ

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: ชุมชนลุ่มน้ำโขงมีประชาชนอาศัยและพึ่งพาทรัพยากรลุ่มน้ำโขงตอนล่างถึง 60 ล้านคน แต่ผู้พัฒนาเขื่อนไซยะบุรีนับ “ผู้ได้รับผลกระทบ” หรือ “ชุมชน” เพียงผู้ที่อาศัยในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า หรือผู้ที่อพยพออกไปจากแม่น้ำโขงเพื่อให้สามารถสร้างเขื่อนได้เท่านั้น

วิธีคิดของผู้พัฒนาเขื่อนไซยะบุรี เป็นการกีดกันและไม่นับผู้ได้รับผลกระทบอีกจำนวนมากที่อาศัยและพึ่งพาแม่น้ำโขง อาทิ ประชาชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง ใน 7 จังหวัดภาคอีสานของไทย ที่กำลังเผชิญผลกระทบจากเหตุการณ์ระดับน้ำโขงผันผวนผิดปกติตกอยู่ในขณะนี้ การประปาเทศบาลและภูมิภาค ที่ได้รับผลกระทบต่อการสูบน้ำดิบจากแม่น้ำโขงเนื่องจากแม่น้ำโขงทำให้น้ำเขื่อนไซยะบุรีลดระดับลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

แม่น้ำที่เคยเป็นแหล่งต้นทุนทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมและพื้นที่ของรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในลุ่มน้ำกำลังจะสูญหายไปจากการสร้างเขื่อน คนท้องถิ่นกำลังเป็นผู้เสียเปรียบและผู้ไม่ได้รับความยุติธรรมจากการทดลองเทคโนโลยีเขื่อนในลุ่มน้ำโขง ที่ต้องแลกกับการสูญเสียสมดุลของระบบนิเวศประมงและสัตว์น้ำอย่างมหาศาล ทั้งทำลายเศรษฐกิจท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรน้ำ เช่น ปลา สหรัยน้ำจืด เกษตรริมน้ำ เนื่องจากสูญเสียที่ดินจากน้ำท่วมและการลดลงของธาตุอาหารในดินจากการสูญเสียตะกอน เพราะอัตราการพัดพาลงมาจากต้นน้ำสู่ท้ายน้ำลดลง เขื่อนได้กักเก็บตะกอนไว้เป็นจำนวนมาก และลดทอนสิทธิชุมชนและศักดิ์ศรีและคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีฐานมาจากระบบนิเวศแม่น้ำ การประเมินผลกระทบเชิงกลยุทธ์ในลุ่มน้ำโขงสายหลักให้กับคณะกรรมการแม่น้ำโขง ได้เสนอว่าไม่ควรให้แม่น้ำโขงเป็นสถานที่ทดลองเทคโนโลยีสำหรับเขื่อน (<https://isaanrecord.com/2019/08/08/dams-and-development-mekong-region/>)

6. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “โรงไฟฟ้ารักษ์ปลา” โดยอ้างว่าได้ศึกษาพฤติกรรมปลาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบทางปลาผ่านที่ทันสมัยและก้าวหน้าที่สุดจากทุกมุมโลกมาใช้ร่วมกันแบบ muti-system fish passing facilities เพื่อให้ระบบครอบคลุมความหลากหลายของพันธุ์ปลา มีช่องทางให้ปลาว่ายผ่านได้ตลอดทั้งโครงสร้างโรงไฟฟ้า กังหันน้ำที่เป็นมิตรกับปลา fish friendly turbine เป็นกังหันแกนตั้งมีรอบหมุนต่ำ มีจำนวนใบพัดน้อย และอ้างอีกว่ามุ่งมั่นศึกษาวิจัยพฤติกรรมของปลาในบริเวณพื้นที่โครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบทางปลาผ่านให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: กลุ่มน้ำโขงมีการประมงที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีปลาธรรมชาติที่ศึกษาพบถึง 1,000 ชนิด และการศึกษาของคณะกรรมการแม่น้ำโขงระบุว่ากว่า 70 % เป็นพันธุ์ปลาอพยพทางไกล มีพฤติกรรมการอยู่อาศัย ทาอาหาร อพยพ แตกต่างกันไปตามสายพันธุ์ ฤดูกาล และระบบนิเวศ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดสามารถแก้ไขปัญหาลดผลกระทบจากเขื่อนและการอพยพของปลาน้ำโขงที่หลากหลายได้

“กังหันน้ำที่เป็นมิตรกับปลา” เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง หลายกรณีทั่วโลกพบว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาการอพยพลงท้ายน้ำของปลาต่างขนาดต่างชนิดได้ และพบว่าอัตราการตายของสัตว์น้ำที่ผ่านกังหันมรณะดังกล่าวอยู่ในระดับสูง

ระบบต่างๆที่ผู้พัฒนาเขื่อนระบุไว้ในเนื้อหาโฆษณา นั้น เป็นเพียงการกล่าวอ้างโดยไม่มีการพิสูจน์ และไม่มีสถาบันที่เป็นกลางที่เชื่อถือได้ให้การรับรอง

สิ่งที่บริษัทจะต้องให้ข้อมูลต่อสาธารณะคือ ต้องมีข้อมูลปลาที่ผ่านขึ้น/ลง และกระบวนการติดตามการอพยพของปลา มีปริมาณมากน้อยแค่ไหน มีปลาที่สายพันธุ์ ขนาดของปลา ทั้งการอพยพขึ้นและลง ที่ผ่านระบบติดตั้งที่บริษัทอ้างว่าเป็นมิตรกับปลา บริษัทควรจะเสนอข้อมูลว่าระบบทางปลาผ่านนั้นมีขนาดและน้ำหนักของปลาระดับไหนจึงจะสามารถผ่านได้เพราะปลาน้ำโขงตัวใหญ่ๆ ขนาดประมาณ 40-200 กิโลกรัม มีหลายชนิด ปลาที่มีขนาดเหล่านี้จะสามารถผ่านทางปลาผ่านที่ติดตั้งได้จริงหรือไม่ ต้องแสดงการขึ้นลงของน้ำในแต่ละวันแต่ละฤดูกาลจะเป็นอย่างไร เพื่อเปิดเผยและให้สาธารณะร่วมกันตรวจสอบมาตรการดังกล่าวว่ามีประสิทธิภาพอย่างไร

7. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “การสร้างสมดุลระหว่างธุรกิจและสิ่งแวดล้อม” โดยอ้างว่ามี การลงทุนเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมสูงถึง 19,400 ล้านบาท มีการศึกษาระบบนิเวศโดยรอบอย่างละเอียดก่อนเริ่มก่อสร้าง เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยที่สุดจากทั่วโลกและยังคงเดินหน้าพัฒนาระบบการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โรงไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีเป็นต้นแบบมาตรฐานในการลงทุนผลิตไฟฟ้าบนแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: ต้นแบบของเขื่อนไซยะบุรีอาจจะเรียกได้ว่า “สร้างไป ศึกษาไป กู้ไป” การลงทุนสร้างเขื่อนไซยะบุรี นอกจากผลกำไรจากการก่อสร้างแล้วผู้พัฒนาเขื่อนยังระบุอีกว่าจะมีรายได้จากการขายไฟฟ้าถึง 13,000-14,000 ล้านบาทต่อปี (หรือคิดเป็นรายได้ 35-38 ล้านบาทต่อวัน) จึงเป็นที่ชัดเจนว่าการสัมปทานพัฒนาเขื่อนไซยะบุรี เป็นการนำทรัพยากรส่วนรวมของภูมิภาคอาเซียนไปใช้สร้างผลกำไรสำหรับบริษัทและครอบครัวไม่กี่ราย

การเพิ่มเงินลงทุนเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในวงเงินที่สูง ไม่ได้แปลว่ามาตรการดังกล่าวจะได้ผล ในเมื่อความสำคัญอันดับแรกของเขื่อนคือเพื่อผลิตไฟฟ้าเพื่อขายสร้างรายได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่ปรากฏระบุว่าผู้พัฒนาโครงการยังได้ผลตอบแทนเพิ่ม คือได้ขยายเวลาสัมปทานเป็น 31 ปีอีกด้วย

ระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตของแม่น้ำโขง มีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างมาก มีวัฏจักรการขึ้นลงของน้ำตามฤดูกาล ซึ่งเป็นหัวใจในการดำรงอยู่ของวงจรชีวิตต่างๆ การอ้างถึงการลงทุนเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยงบประมาณที่สูง ไม่ใช่สิ่งที่ยืนยันว่าเทคโนโลยีนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาและมีประสิทธิภาพได้แท้จริง

สิ่งสำคัญคือ เจ้าของโครงการเขื่อนไซยะบุรีกำลังใช้ชีวิตของประชาชนและระบบนิเวศของแม่น้ำโขง เป็นห้องทดลองเทคโนโลยีนั้น โดยมีประชาชนในภูมิภาคนี้ต้องแบกรับภาระความเสี่ยง

8. ข้อเท็จจริงที่อวดอ้างบนสื่อ: ต้นแบบ “โรงไฟฟ้าเพื่อเสถียรภาพด้านพลังงานของภูมิภาค” โดยอ้างว่าพลังงานน้ำเป็นพลังงานหมุนเวียนเพียงชนิดเดียวที่สามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้า และสามารถเป็นแหล่งพลังงานทางเลือก เชื่อมโยงสายส่งของกฟผ. สามารถทำหน้าที่เป็นโรงไฟฟ้าหลัก รองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศในช่วงเวลาที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงของแต่ละวัน daily peaking รวมถึงทำหน้าที่รองรับสภาวะฉุกเฉิน สามารถเพิ่มกำลังผลิตชดเชยส่วนที่ขาดได้ มีความยืดหยุ่นในการเดินเครื่องพร้อมกัน 7 เครื่อง หรือแยกเดินเฉพาะเครื่องให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำในลำน้ำและความต้องการใช้ไฟ

ข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญและจากพื้นที่: ปัจจุบันกำลังการผลิตไฟฟ้าในระบบของประเทศไทย มีกำลังการผลิตอยู่ที่ 43,253 เมกะวัตต์ และความต้องการใช้พลังงานสูงสุดเมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 อยู่ที่ 30,853.20 เมกะวัตต์ ซึ่งทำให้ปริมาณไฟฟ้าสำรองในประเทศอยู่ที่ 12,400 เมกะวัตต์ หรือคิดเป็น 30 % ของกำลังการผลิตทั้งหมดของประเทศ อาจกล่าวได้ว่าการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนไซยะบุรีเข้าสู่ระบบตามสัญญาซื้อขาย ก็เท่ากับการซื้อไฟฟ้ามารูระบบสำรองพลังงานของประเทศเท่านั้น

การนิยามว่า พลังงานน้ำเป็นพลังงานหมุนเวียนและเป็นทางเลือก แต่ลักษณะของเขื่อนขนาดใหญ่จำเป็นต้องปิดกั้นแม่น้ำสายใหญ่และต้องการพื้นที่กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ ได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าไม้ แหล่งความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยของประชาชน และเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน และที่สำคัญต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและสังคมเหล่านั้นไม่ได้ถูกคำนวณอยู่ในความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ แต่มีการคำนวณความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เฉพาะเจ้าของโครงการเท่านั้น

วิถีชีวิตของพวกเราและระบบนิเวศของแม่น้ำโขงอยู่ในภาวะวิกฤตอย่างหนัก และขณะนี้กำลังเข้าสู่ฤดูแล้งอย่างเป็นทางการ เราพบว่าปริมาณน้ำโขงที่ลดลงจนแห้งขอด ได้ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำทั้งอุปโภคและบริโภค เพราะหลายหมู่บ้าน เมืองและจังหวัดใหญ่ๆริมฝั่งแม่น้ำโขงที่ใช้น้ำจากแม่น้ำโขงเป็นต้นทุนในการผลิตน้ำประปา การขาดแคลนน้ำในการเกษตรริมฝั่งโขง ความเสียหายต่อพันธุ์ปลาที่ไม่สามารถวางไข่และอพยพติดฤดูกาล การสะสมของดินตะกอนริมฝั่งแม่น้ำโขงปีนี้ลดลงอย่างมากเนื่องจากไม่มีระดับน้ำหลากสูงสุด และทำให้ภาวะตลิ่งพังในหลายพื้นที่

พวกเราขอเรียกร้องให้บริษัทไซยะบุรีทาวเวอร์ มีมาตรการที่แสดงความรับผิดชอบต่อผลกระทบข้ามพรมแดนต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคการเงินการธนาคารต้องทำการประเมินโดยอิสระด้วยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบการศึกษาผลกระทบจากเขื่อนไซยะบุรีที่ธนาคารเคยบอกว่าได้ตรวจสอบแล้วกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนี้ โดยเฉพาะประเด็นสิ่งแวดล้อมและสังคม